

Ergüven, Ş. (2017). İlköğretim müzik ders kitaplarında yer alan atatürk temalı şarkıların değerler bakımından incelenmesi. *ONLINE JOURNAL OF MUSIC SCIENCES*, 2 (3), 228-246.

İLKÖĞRETİM MÜZİK DERS KİTAPLARINDA YER ALAN ATATÜRK TEMALI ŞARKILARIN DEĞERLER BAKIMINDAN İNCELENMESİ

Şerife ERGÜVEN*

ÖZET

Bu çalışmanın amacı ortaokullarda okutulan müzik ders kitaplarında yer alan Atatürk temalı şarkıları değerler bakımından incelemektir. Çalışma nitel araştırma türündedir. Örneklem amaçsal örnekleme türlerinden ölçüt örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde doküman analizi kullanılmıştır. Çalışmada 5. 6. 7. ve 8. sınıf müzik ders kitaplarındaki şarkıların içinden Atatürk temalı olanları seçilmiş ve sözleri tek tek incelenmiştir. Toplamda 109 etkinlik şarkısı içinden 9 adet şarkının Atatürk temalı olduğu belirlenmiştir. Araştırmanın sonucunda incelenen Atatürk temalı şarkılarda vatanseverlik, sorumluluk, saygı, sevgi, liderlik, kahramanlık, cesurluk, özgür ve bağımsız düşünebilme, estetik duyguların geliştirilmesi vurgulanan değerler arasındadır. Şarkılarda en çok vurgulanan değer "Saygı" değeri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma sonucunda 8. sınıf öğrenci ders kitabında Atatürk temalı şarkılara yer verilmediği tespit edilmiştir. Çalışmada müzik ders kitaplarında Atatürk temalı şarkılara yer verilirken değer hususunun göz önünde bulundurularak çeşitli değerlerin vurgulandığı şarkılara ders kitaplarında yer verilmesi önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Değerler eğitimi, Müzik eğitimi, Atatürk temalı şarkılar.

IN TERMS OF VALUES, THE STUDY OF ATATÜRK THEMED SONGS WHICH TAKE PLACE IN MUSIC COURSE BOOKS OF THE GRADES IN PRIMARY SCHOOLS

ABSTRACT

The aim of study is to research the Atatürk themed songs which take place in music course books tone of the qualitative research methods, and also related documents are investigated about this important theme by using this method. During the study, Atatürk themed songs are chosen and the lyrics of are analyzed one by one among the other

* Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı,
serifeege2000@gmail.com

İlköğretim müzik ders kitaplarında yer alan atatürk temalı şarkıların değerler bakımından incelenmesi

songs. In total, nine Atatürk themed songs out of 109 activity songs are obtained from this important research. At the end of this survey, in Atatürk themed songs, patriotism responsibility, respect, love, courage, leadership, heroism, free and independent are the important values. It's found that respect is the most focused value in the songs. It is observed that Atatürk themed songs aren't taken place in only the music course books of 8th grades. As a result, it is suggested that more music songs should be included with the theme of Atatürk in music course books.

Key Words: Values education, Music education, Atatürk themed songs.

1.GİRİŞ

Toplumları oluşturan temel taşlar o toplumların değerleridir. Aktepe (2010, s.2). Değer kavramını “Bireyin ve toplumun yaşama kalitesini ve motivasyonunu arttıran, bireyin ve toplumun mutluluğunu temel alan kurallar sistemi” olarak tanımlamıştır. Toplumsal yaşamda sosyal roller, değerlerin ifade edildiği temel mekanizmaları oluşturur. Böylece, kurumların talep ettikleri eylemler yerine getirilirken bu sayede rollerin toplumsal karşılığı da değerler sayesinde anlam kazanmış olur. Değerlerin kişiler aracılığı ile eylemlere dökülmesi onların tamamen bireyselliğini ve öznelliğini ifade etmez. Bir toplumun analizinde en önemli unsur, o toplumun sahip olduğu değerlerdir. Böylelikle o toplumla ilgili ileriye dönük planlar yapılabilir (Özensel, 2014:63).

Bir toplum varlığını sürdürebilmek için değerlerini kuşaktan kuşağa aktarmaya çalışır. Değerlerin kuşaktan kuşağa aktarılabilmesi için bu değerlerin neler olduğuna ilişkin farkındalığın oluşturulması önemlidir. Bu önem eğitim sistemimizde değerler eğitimi odak noktası haline getirmektedir. Eğitimle bireylerin değerler sisteminde de istedik yönde değişiklikler oluşturulmaya çalışılır. Nitekim Milli Eğitim Bakanlığı tarafından bu husus 2010 yılında yürürlüğe konulan yönerge ile eğitim programlarında açık bir şekilde ifade edilmiştir. Bu yönergede değerler kapsamındaki amaçlardan bazıları şu şekilde belirtilmiştir:

- 1- Öğrencilere, Atatürk ilke ve inkılâplarını benimsetme; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nı ve demokrasinin ilkelerine, insan hakları, çocuk hakları ve uluslararası sözleşmelere uygun olarak haklarını kullanma, başkalarının haklarına saygı duyma, görevini yapma ve sorumluluk yüklenen birey olma bilincini kazandırmak,
- 2- Öğrencilerin, millî ve evrensel kültür değerlerini tanımasını, benimsemelerini, geliştirmelerini bu değerlere saygı duymalarını sağlamak,
- 3- Öğrencileri, kendilerine, ailelerine, topluma ve çevreye olumlu katkılar yapan, kendisi, ailesi ve çevresi ile barışık, başkalarıyla iyi ilişkiler kuran,

iş birliği içinde çalışan, hoşgörülü ve paylaşmayı bilen, dürüst, erdemli, iyi ve mutlu vatandaşlar olarak yetiştirmek,

- 4- Öğrencilere temel insanî değer ve erdemleri kazandırma, değerlere karşı duyarlılık oluşturma ve onları davranışa dönüştürme konusunda yardımcı olmak,
- 5- Öğrencilerimizin millî, manevî ve evrensel değerleri hayata geçirmelerini sağlayarak toplumsal dayanışma ve bütünleşmeye katkı sağlamak,
- 6- Değerlerimizin gelecek nesillere aktarılmasındaki önemli görevi yerine getirerek artan ve değişen risk ve tehditlerden bireysel ve toplumsal korunmayı sağlamak olarak belirtilmiştir (MEB, 2016:11).

Değer eğitimi, okul öncesi dönemden başlayarak ilkokul, ortaokul, lise ve hatta üniversite eğitim programlarında da yer bulmalıdır. Değer eğitiminin belki de en etkili ve verimli şekilde sürdürülebileceği eğitim alanı müzik eğitimidir. Müzik eğitimi genel, özengen ve mesleki olmak üzere üç türe ayrılır. Bu türler içerisinde genel müzik eğitimi, asgari ortak müzik kültürünün bütün bireylere kazandırılması bakımından ayrı bir öneme sahiptir. “Müzik eğitimi; temelde bir müziksel davranış kazandırma veya bir müziksel davranış oluşturma sürecidir. Bu süreçte daha çok, eğitim gören bireyin (çocuğun, öğrencinin) kendi müziksel yaşantısı temel alınır, bu temelden yola çıkarak, belirli amaçlar doğrultusunda planlı ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla hedeflere erişilir” (Uçan, 2005:14). “Müzik eğitiminde, bireyin özellikleri esas alınarak eğitim ihtiyacı belirlenirken yalnız davranış örüntülerinden yola çıkmak yeterli değildir” (Saraç, 2010:2).

Eğitimin en genel hedef ve ilkelerinden birisi de kültürel aktarımı sağlamaktır. Bu unsurlar arasında müzik kültürü de vardır. Müzik kültürünün gelecek nesillere aktarılmasını sağlamak için, öğretim programları hazırlanırken programın tüm boyutlarına kavram, bilgi ve etkinlik boyutları ile yerleştirilir. Müfredat dâhilinde de bu etkinlikler konuların içerisinde işlenmekte ve gerçekleştirilmektedir. Etkinlikler gerçekleştirilirken yine programdaki hedefler dikkate alınır. Hedefler belirlenirken bilişsel, duyuşsal ve devinişsel boyutlarda hazırlanır. Ders içeriği bakımından müzik dersi, etkinlikleri hazırlama ve uygulama olarak özellikle

Şerife ERGÜVEN

ilköğretim aşamasında daha çok duyuşsal ve devinişsel hedeflere uygun bir yapıya sahiptir. Duyuşsal hedeflerin yoğun olduğu ve bireye ulaşmanın daha kolay bir yolu olan müzik dersi etkinlikleri, hem kültürel aktarımı sağlamada hem de değerlerin kazandırılmasında büyük bir önem arz etmektedir. Duyguları birçok kavramın önünde tutan bu “kültür, değer ve müzik” terimleri birbiri için amaç ve araç niteliği kazanmıştır (Akarsu, 2015:3). Bu bağlamda aşağıda müzik eğitiminin amaçlarından bahsedilmesinde yarar görölmektedir.

Müzik eğitiminin amaçları;

Müzik eğitiminin amacı, Türk Milli eğitiminin genel amaçları ve temel ilkelerine uygun olarak öğrencilerin;

- 1- Müzik yoluyla estetik yönünü geliştirmek,
- 2- Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etmelerini sağlamak,
- 3- Yaratıcılık ve yeteneğini müzik üretme yoluyla geliştirmek,
- 4- Kişilik ve öz güven gelişimlerine katkı sağlamak,
- 5- Müzik aracılığıyla zihinsel becerilerinin gelişmesini sağlamak,
- 6- Müzik yoluyla bireysel ve toplumsal ilişkileri geliştirmek,
- 7- İstiklal Marşı başta olmak üzere milli marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmelerini sağlamak,

Milli birliğimizi, bütünlüğümüzü pekiştiren ve dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran müzik kültürü ve birikimine sahip olmalarını sağlamak,

Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini kavramak ve Atatürk ilke ve inkılaplarına gönülden bağlı, kültürlü bireyler olarak yetişmelerini sağlamaktır. (MEB, 2016:11).

Müzik eğitiminin amaçlarında değerler eğitiminin doğal bir şekilde vurgulandığı görölmektedir.

Genel müzik eğitimi ilkokul ve ortaokul düzeyinde zorunlu bir şekilde, lise düzeyinde ise seçmeli olarak yürütülmektedir. Ortaokul düzeyindeki müzik eğitimi zorunlu şekilde ve müzik öğretmenleri tarafından yürütülmesi bakımından değerler eğitiminin yoğun şekilde verilebileceği dönem olarak görülmektedir. Müzik eğitiminin en önemli öğretim araçları şarkılardır. Bu süreçte çocuklara müzik eğitimini aktaran kaynaklar; müzik eğitiminin kaynak kitapları, öğrenci çalışma kitapları ve öğretmen kılavuz kitaplarıdır. Bu kitaplarda bulunan şarkılar öğrencilere sistemli şekilde derslerde öğretilmektedir. Bu şarkılar hem söz hem de müziksel öğeleri ile öğrencileri etkilemektedir. Bu bakımdan bu şarkılarda yer alan değerlerin araştırılması hangi değerlere yer verildiğinin somut bir şekilde anlaşılmasını sağlayabilir.

İlgili yurt içi araştırmalar incelendiğinde müzik ders kitaplarında yer alan şarkılardaki değerlerin araştırıldığı sınırlı sayıda çalışmaya rastlanmaktadır (Karagöz, Sağer ve Karagöz, (2011). Akarsu, (2015). Yükrük ve Akarsu, (2015). Karagöz; çalışmasında ilköğretim müzik dersi öğretmen kılavuzlarını değerler eğitimi açısından incelemiş, yine Sağer ve Karagöz'ün " değerler eğitiminde müzik eğitiminin yeri ve önemi" çalışmalarında müzik eğitiminin değerler eğitiminde ne ölçüde önemli olduğunu ve müziğin değerleri kazandırmada etkili bir amaç olup olmadığını belirlemeyi amaçlamışlardır. Akarsu; çalışmasında ilk ve ortaokullarda okutulan müzik dersi kitaplarında ünitelerde yer alan şarkıları değerler bakımından incelemiş, yine Yükrük ve Akarsu'nun ortak çalışması olan "ilkokul (1-4) müzik ders kitaplarındaki şarkıların değerler bakımından incelenmesi" gibi çalışmalara ulaşılmıştır. Ancak müzik ders kitaplarında yer alan Atatürk temalı şarkıların değerler bakımından incelenmesi adında herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Atatürk temalı şarkılarda yer alan değerlerin incelenmesi öğrencilere, eğitimcilere ve araştırmacılara kaynaklık edebilir.

Bireyi güçlü kılan ait olduğu değerlerin korunmasıdır. Bu değerlerin en başında da Türk milletinin devamlılığını sağlayan vatanın bölünmez bütünlüğünün korunması gelmektedir. Vatan sevgisi bize kültürel mirasımızdır. Bu mirası da bize kazandıran Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'tür. Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu büyük önder Mustafa Kemal Atatürk'ün vatanseverliği tüm dünyaya

Şerife ERGÜVEN

örnek olmuştur. Olağanüstü devrimler gerçekleştiren bir inkılapçı, barış yolunda çaba göstermiş üstün bir kişi, insan haklarına saygılı eşi olmayan bir devlet adamıdır. Atatürk'ün bu nitelikleri yalnız Türk milleti tarafından değil UNESCO 1981 yılında, 100. Doğum Yıldönümü nedeniyle Atatürk'ü "Ulusal Mücadele ve Çağdaşlaşma Lideri" olarak evrensel niteliklerini ortaya koymuştu. Bu karar doğrultusunda Atatürk'ün doğumunun 100. yılı bütün dünyada "1981 Atatürk Yılı" olarak kutlanmıştır. 27 Kasım 1978 Tarihli UNESCO Genel Kurulu kararında aynen şunlar yazıyordu: "UNESCO Genel Konferansı; Uluslararası anlayış işbirliği ve barış yolunda çalışmış üstün kişilerin gelecek kuşaklar için örnek olacakları inancıyla, Türkiye Cumhuriyeti'nin Kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün doğumunun 100. Yıldönümünde, 1981 yılında anılmasını kararlaştırmıştır. Bu bakımdan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün nitelikleri değerler eğitiminde önemli bir araçtır. Atatürk'ün "Benim, Türk Milleti için yapmak istediklerim ve başarmaya çalıştıklarım ortadadır. Benden sonra, beni benimsemek isteyenler, bu temel mihver üzerinde akıl ve ilmin rehberliğini kabul ederlerse, manevî mirasçılarım olurlar" sözleri de çocuklarımıza bu değerlerin kazandırılmasında yol göstericidir.

Ortaokul müzik ders kitaplarındaki şarkılar seçilirken veya hazırlanırken temel evrensel değerlerden olan, sevgi, bağımsız ve özgür düşünebilme, sorumluluk, iyimserlik, saygı, hoşgörü, iyilik yapmak, adil olmak, estetik duyguların geliştirilmesi, cesaret ve liderlik, çalışkanlık, şefkat, merhamet, paylaşımcı olmak, yardımlaşmak, fedakârlık, temizlik, doğruluk, dürüstlük, kültürel mirasa sahip çıkma kavramlarını vurgulayan değerler ön plana çıkmaktadır. Buradan hareketle gerçekleştirilen bu araştırmada ortaokul 5, 6, 7 ve 8. sınıf müzik ders kitapları içerisindeki çocuk şarkılarına odaklanılmıştır.

Buraya kadar bahsedilenler ışığında çalışmanın amacı; "ilköğretim 5, 6, 7, 8. sınıf müzik ders kitaplarında yer alan Atatürk temalı şarkıları değerler bakımından incelemek" olarak belirlenmiştir. Bu amaç çerçevesinde çalışmada şu soruların cevapları aranmıştır:

- 1- Atatürk temalı şarkıların sayısı nedir?
- 2- Şarkıların sınıflara göre dağılımı nasıldır?

- 3- Şarkıların sınıflara göre doğrudan kullanımı nedir?
- 4- Şarkıların sınıflara göre dolaylı kullanımı nedir?
- 5- Ortak kullanılan şarkıların sınıf dağılımı nedir?
- 6- Atatürk temalı şarkılarda vurgulanan değerler nelerdir?

1.1. Araştırmanın Amacı

İlköğretim 5, 6, 7 ve 8. sınıf müzik ders kitaplarında yer alan Atatürk temalı şarkıları değerler bakımından incelemektir.

1.2. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, ilköğretim 5, 6, 7, 8. sınıf müzik ders kitaplarında yer alan Atatürk temalı şarkıların içerdiği değerleri somut bir biçimde ortaya koyması bakımından önem taşımaktadır.

2. YÖNTEM

Bu çalışma, nitel araştırma türündedir. Nitel araştırma en kısa tanımıyla, belirli bir sorunun veya soruların sistematik ve mantıklı bir biçimde cevaplandırılmasına yönelik bir girişimdir. Araştırmacı bilinmeyeniyi ortaya çıkarma, tanımlama ve birtakım sonuçlara ulaşma çabası içerisindedir. Bunun için araştırmaya yön veren soru veya soruları cevaplayabilecek bilgileri toplar, bu bilgileri yorumlar ve sonuçlara ulaşır (Yıldırım, 1999). Çalışmada nitel araştırmalarda kullanılan örnekleme yöntemlerinden amaçsal örnekleme tercih edilmiştir. Bu çalışmada amaçsal örnekleme türlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Çalışmanın amacı doğrultusunda ortaokul müzik ders kitapları içerisinde yer alan şarkılar içerisinde Atatürk temalı şarkıların seçilmesi ölçüt alınmıştır. Araştırmada doküman incelemesi yapılmıştır. Doküman incelemesi; araştırma kapsamında incelenen konuyla ilgili olgu ve olaylar hakkında bilgi içeren yazılı belgelerin analiz edilmesiyle veri sağlanmasına doküman incelemesi denilmektedir. Araştırma yapılan alanla ilgili pek çok bilgi, görüşme ve gözlem yapmaya gerek kalmaksızın belge inceleme yoluyla elde edilebilir. Bu sayede araştırmacı zaman ve kaynak tasarrufu sağlamış olur. Hangi dokümanın önemli olduğu ve veri

Şerife ERGÜVEN

kaynağı olarak kullanılabileceğine araştırma konusuna bakarak karar vermek gerekir (Yıldırım ve Şimşek, 2008:188). Çalışmada doküman incelemesiyle ortaokul 5, 6, 7, 8. Sınıf müzik ders kitaplarındaki etkinlik şarkıları tek tek incelenmiş, içinden Atatürk temalı olan şarkılar seçilmiş, sözleri incelenmiş ve hangi değerlerin vurgulandığı tespit edilmeye çalışılmıştır.

3. BULGULAR

Tablo 1'de 5, 6, 7 ve 8. Sınıf ders kitaplarında yer alan Atatürk temalı şarkıların sayısal dağılımına yer verilmiştir.

Tablo 1. Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Atatürk Temalı Şarkıların Dağılımı

Sınıf	Atatürk Temalı Şarkılar (F)	Atatürk Temalı Şarkıların İsmi	Toplam (F)
5	3	Ata'm	20
		Atatürk Ölmedi	
		Cumhuriyet	
6	5	Ata'm	34
		Atatürk'ü Anış	
		Atatürk	
		Kahraman	
7	5	Cumhuriyet	25
		Ata'm	
		Atatürk Marşı	
8	2	Atatürk'üm	10
		10. Yıl Marşı	

İlköğretim müzik ders kitaplarında yer alan atatürk temalı şarkıların değerler bakımından incelenmesi

Kahraman			
8	-	-	30
Toplam	13	-	109

Tablo 1’de görüldüğü gibi 5, 6, 7 ve 8. Sınıf müzik ders kitaplarında yer alan 109 adet etkinlik şarkısı içerisinde yalnızca 13 tanesi Atatürk temalıdır. Yapılan incelemede toplam 13 adet Atatürk temalı şarkılara rastlanmıştır.

Tablo 2’de Atatürk temalı şarkıların sınıf düzeylerine göre dağılımına yer verilmiştir.

Tablo 2. Atatürk Temalı Şarkıların Sınıflara Göre Dağılımı

Sınıf	Frekans (F)	Yüzde (%)
5	3	23
6	5	38
7	5	38
8	-	-
TOPLAM	13	100

Tablo: 2’ de görüldüğü gibi şarkıların sınıf dağılımına bakıldığında 5,6,7,8. Sınıf müzik ders kitabında 5.sınıfta 3, 6.sınıfta 5, 7.sınıfta 5 adet Atatürk temalı şarkılara rastlanmıştır. Yalnızca 8.sınıf müzik ders kitabında Atatürk temalı şarkılara rastlanmamıştır.

Tablo 3’de Atatürk temalı şarkıların sınıflara göre doğrudan kullanımına yer verilmiştir.

Tablo: 3. Atatürk Temalı Şarkıların Sınıflara Göre Doğrudan Kullanımı (Başlık Olarak)

Şerife ERGÜVEN

Sınıf	Doğrudan Kullanım	Şarkı İsimleri	Bestecileri
5	2	Ata'm	Ziya Aydından
		Atatürk Ölmedi	Erdoğan Okyay
6	3	Atam	Z. Aydından
		Atatürk'ü Anış	M. Necati Öngay
		Atatürk	İsa Coşkuner
7	3	Ata'm	Z. Aydından
		Atatürk Marşı	Metin Tufan
		Atatürk'üm	Besim Akkuş
8	-	-	-

Tablo:3' de görüldüğü gibi Atatürk başlıklı şarkılara yer verilmiştir. Yapılan incelemede 5. Sınıf müzik ders kitabında 2 adet doğrudan Atatürk temalı şarkılara rastlanmıştır. 6. Sınıf müzik ders kitabında 3 adet, 7. Sınıf müzik ders kitabında 3 adet Atatürk temalı (doğrudan) şarkılara rastlanmıştır. Sadece 8. Sınıf müzik ders kitabında (doğrudan) Atatürk temalı şarkılara rastlanmamıştır.

Tablo 4'de Atatürk temalı şarkıların sınıflara göre dolaylı kullanımına yer verilmiştir.

İlköğretim müzik ders kitaplarında yer alan atatürk temalı şarkıların değerler bakımından incelenmesi

Tablo: 4. Atatürk Temalı Şarkıların Sınıflara Göre Dolaylı Kullanımı (İçinde Geçen)

Sınıf	Dolaylı kullanım	Şarkı isimleri	Bestecileri
5	1	Cumhuriyet	Zati Arca
6	2	Cumhuriyet Kahraman	Zati Arca Uyarlama (G.Frideric Handel)
7	2	Kahraman 10. Yıl Marşı	G. Frideric Handel Cemal Reşit Rey
8	-	-	-

Tablo: 4'te görüldüğü gibi başlığı farklı olup içerisinde Atatürk teması geçen şarkılara yer verilmiştir. 3 adet dolaylı kullanımlı Atatürk temalı şarkılara rastlanmıştır. 5. Sınıf müzik ders kitabında 1 adet, 6. Sınıfta 2, 7.sınıf müzik ders kitabında da 2 adet etkinlik şarkısına ulaşılmıştır. Sadece 8. Sınıf müzik ders kitabında (dolaylı) Atatürk temalı şarkılara rastlanmamıştır.

Tablo 5'de sınıflara göre ortak kullanılan şarkılara yer verilmiştir.

Tablo: 5. Sınıflarda Ortak Kullanılan Şarkılar

Sınıf	Şarkı İsmi
5,6,7	Ata'm

Şerife ERGÜVEN

6,7
Cumhuriyet
Kahraman

Tablo: 5' de görüldüğü gibi Atatürk temalı şarkıların sınıflara göre ortak kullanımı ele alınmıştır. Ata'm marşı 5,6,7. Sınıflarda ortak kullanılmıştır. Cumhuriyet ve Kahraman isimli etkinlik şarkısı 6. ve 7. Sınıflarda ortak kullanılmıştır.

Tablo 6'da Atatürk temalı şarkılarda vurgulanan değerlere yer verilmiştir.

Tablo: 6. Şarkılarda vurgulanan değerler:

Tablo: 6.1: Ata'm İsimli Etkinlik Şarkısı

Mısrası	Vurgulanan Değer	F
İstiklal güneş gibi hür alнімda parıldar,	Bağımsız ve özgür düşünebilme	1
Nabzımda ateş gibi fatihlerden bir kan var,	Cesurluk	1
Atam sen rahat uyu yolcusuyuz biz hürriyetin, bekçisiyiz cumhuriyetin,	Sorumluluk	1
İnsanlıkla ün aldı tarihinde bu millet	Vatanseverlik	1
Ata'mdan eser kaldı ülkümüz cumhuriyet	Sorumluluk	1

Tablo:6.1'de görüldüğü gibi Ata'm şarkısında; bağımsız ve özgür düşünme, cesurluk, sorumluluk, vatanseverlik değerlerine yer verilmiştir. Mısralarda en fazla vurgulanan değer (f:2) Sorumluluk olduğu görülmektedir.

İlköğretim müzik ders kitaplarında yer alan atatürk temalı şarkıların değerler bakımından incelenmesi

Tablo:6.2: Atatürk Ölmedi İsimli Etkinlik Şarkısı

Mısrası	Vurgulanan Değer	F
Atatürk ölmedi yüreğimde yaşıyor	Sevgi	1
Uygarlık savaşında bayrağı o taşıyor	Liderlik	1
Her gücü o aşıyor	Kahramanlık	1
Türklüğe güç veren devrimler senin	Liderlik	1
Yurduma çizdiğin aydın yol senin	Liderlik	1
Ölmedin ölemezsin	Sevgi	1

Tablo:6.2' de görüldüğü gibi Atatürk Ölmedi isimli etkinlik şarkısında sevgi, liderlik ve kahramanlık değerlerine yer verilmiştir. Mısrarlarda en fazla vurgulanan değerler Liderlik (f:3) olduğu, ardından Sevgi (f:2) olduğu görülmektedir.

Tablo: 6.3: Atatürk İsimli Etkinlik Şarkısı

Mısrası	Vurgulanan Değer	F
Yurduma hayattır güneşin	Sevgi	1
Gelmemiş dünyaya bir eşin	Saygı	1
Armağanın Cumhuriyeti kanımızdaki hürriyeti yaşatmak yüceltmek	Sorumluluk	1
Andımız olmuştur Atatürk	Saygı	1

Şerife ERGÜVEN

Tablo:6.3'de görüldüğü gibi Atatürk isimli şarkıda sevgi, saygı ve sorumluluk değerleri işlenmiştir. Mısralarda en fazla vurgulanan değerın Saygı (f:2) olduğu görülmektedir.

Tablo: 6.4: Atatürk'ü Anış İsimli Etkinlik Şarkısı

Mısra	Vurgulanan Değer	F
Düşmanların elinden bizi kurtaran sensin	Kahramanlık	1
Bu vatani yeniden özenle kuran sensin	Liderlik	1
Adını büyük küçük anıyoruz her zaman	Saygı	1
Adı büyük Atatürk, anlı şanlı kahraman	Saygı	1

Tablo: 6.4 te görüldüğü gibi Atatürk'ü Anış isimli etkinlik şarkısında kahramanlık, liderlik ve saygı değerleri işlenmiştir. Mısralarda en çok vurgulanan değerın Saygı (f:2) olduğu görülmektedir.

Tablo: 6.5: Atatürk Marşı İsimli Etkinlik Şarkısı

Mısra	Vurgulanan Değer	F
Barış dolu düşlere ışık tutuyor Ata'm	Kahramanlık	1
Örneksin sen bizlere	Saygı	1
Kardeşliğe, sevgiye ışık tutuyor Atam	Saygı	1

İlköğretim müzik ders kitaplarında yer alan atatürk temalı şarkıların değerler bakımından incelenmesi

Dünyayı aydınlatan büyük önder	Saygı	1
Türklüğü yaşatacak gençler biziz Atatürk	Sorumluluk	1

Tablo:6.5’de görüldüğü gibi Atatürk Marşı isimli etkinlik şarkısında; kahramanlık, saygı ve sorumluluk değerlerinin işlendiğini görüyoruz. Mısralarda en çok vurgulanan değerın saygı (f:3) olduğu görülmektedir.

Tablo: 6.6: Atatürk’üm (Kanon) İsimli Etkinlik Şarkısı

Mısra	Vurgulanan Değer	F
Atatürk’üm seni çok çok severiz	Sevgi	1

Tablo: 6.6’da görüldüğü Atatürk’üm isimli etkinlik şarkısı tek mısralı bir (kanon) şarkıdır. Bu mısradaki sadece Sevgi (f:1) değeri vurgulanmak istenmiştir.

Tablo: 6.7: Cumhuriyet İsimli Etkinlik Şarkısı

Mısra	Vurgulanan Değer	F
Nice zahmet nice emek	Fedakârlık	1
Gazimin sen en büyük yadigârisin bana	Vatanseverlik	1
	Sorumluluk	1

Tablo:6.7’ ye görüldüğü gibi Cumhuriyet isimli etkinlik şarkısında; fedakârlık, vatanseverlik ve sorumluluk değerleri vurgulanmıştır. Fedakârlık (f:1), vatanseverlik (f:1) ve sorumluluk (f:1) olduğu görülmektedir.

Tablo: 6.8: Kahraman İsimli Etkinlik Şarkısı;

Mısra	Vurgulanan Değer	F
-------	------------------	---

Şerife ERGÜVEN

Ey kahraman gel seni bekliyor	Kahramanlık	1
Bütün yurt minnetle sana çok yaşa diyor	Saygı	1
Renk renk çiçeklerle her yer süslensin	Estetik duyguların geliştirilmesi	1
Bu yüce zaferle şan şeref senin	Saygı	1
Bir ihtişamla kutlansın zafer	Vatanseverlik	1
Boru sesleriyle çınlasın her yer	Vatanseverlik	1

Tablo:6.8'de görüldüğü gibi Kahraman isimli etkinlik şarkısında; kahramanlık, vatanseverlik, estetik duyguların geliştirilmesi ve saygı değeri işlenmiştir. Mısralarda en çok vurgulanan değer Vatanseverlik (f:3) olduğu görülmektedir.

Tablo 6.9. 10. Yıl Marşı İsimli Etkinlik Şarkısı

Mısra	Vurgulanan Değer	F
Başta bütün dünyanın saydığı başkumandan	Saygı	1

Tablo:6.9' da görüldüğü 10. Yıl Marşı isimli etkinlik şarkısında yalnızca bir mısrasında değer vurgulanmıştır. Vurgulanan değer Saygı(f:1) olduğu görülmektedir.

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu çalışmanın bulgularından elde edilen sonuçlara göre:

5, 6, 7 ve 8. Sınıf müzik ders kitaplarındaki 109 şarkı içerisinde toplam 9 adet Atatürk temalı şarkılara rastlanmıştır. Bu şarkılar içerisinde; Ata'm, Atatürk'ü

İlköğretim müzik ders kitaplarında yer alan atatürk temalı şarkıların değerler bakımından incelenmesi

Anış, Atatürk, Atatürk Ölmedi, Atatürk Marşı, Atatürk'üm doğrudan; Cumhuriyet, Kahraman ve 10.yıl Marşı dolaylı kullanılan etkinlik şarkıları olarak bulunmuştur. Ata'm Marşı 5,6 ve 7. sınıf müzik öğrenci çalışma kitabında ortak kullanılan etkinlik şarkısı olduğu belirlenmiştir. Cumhuriyet isimli etkinlik şarkısının 5. ve 6. Sınıfta ortak kullanılan, Kahraman isimli etkinlik şarkısının da 6. ve 7. Sınıf müzik öğrenci çalışma kitabında ortak kullanılan şarkılar olduğu tespit edilmiştir. Analizler sonucunda 8. Sınıf müzik ders kitabında Atatürk temalı şarkılara rastlanmamıştır.

Şarkılarda vurgulanan değerlerin; vatanseverlik, sorumluluk, saygı, sevgi, liderlik, cesaretlik, kahramanlık, cesurluk, özgür ve bağımsız düşünebilme, estetik duyguların geliştirilmesi olarak bulunmuştur. Ata'm isimli şarkıda en çok vurgulanan değer sorumluluk, Atatürk Ölmedi isimli şarkıda liderlik, Atatürk'ü Anış isimli şarkıda saygı, Atatürk Marşı isimli şarkıda saygı, Atatürk'üm isimli şarkıda sevgi, Cumhuriyet isimli şarkıda fedakârlık-sorumluluk-vatanseverlik, Kahraman isimli şarkıda vatanseverlik, 10.Yıl Marşı isimli etkinlik şarkısında da saygı değeri olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlara bağlı olarak şarkılarda en çok vurgulanan değer "Saygı" değeri olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Yapılan araştırmada 5,6,7,8. Sınıf müzik ders kitaplarında çok az sayıda Atatürk temalı şarkılara rastlanmıştır. Bu sonuçlara bağlı olarak Atatürk evrensel değer niteliği taşıdığı için ders kitaplarında Atatürk temalı şarkılara daha fazla yer verilmesi gerektiği önerilmektedir. Bu yüzden müzik öğretimi programı hazırlanırken genel amaçlar ve değer kazanımı ile ilgili bölüm MEB'in Değerler Eğitimi Yönergesindeki değerler uygun bir şekilde yeniden düzenlenebilir.

KAYNAKÇA

- Akarsu, S. (2015). *İlkokul (1-4) ve ortaokul (5-8) Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Değerler Bakımından İncelenmesi ve Değerler Eğitime İlişkin Öğrenci Algıları*. (yayımlanmamış doktora tezi), Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Aktepe, V. (2010). *İlköğretim 4. Sınıf sosyal bilgiler dersinde yardımseverlik değerinin etkinlik temelli öğretimi ve öğrencilerin tutumlarına etkisi*. (yayımlanmamış doktora tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Çelik, M. & Şendağ, B. (2016). A. Albuz(Ed). *İlköğretim müzik 6 öğrenci çalışma kitabı*. Ankara: MEB.
- Çelik, M. & Şendağ, B. (2016). A. Albuz(Ed). *İlköğretim müzik 7 öğrenci çalışma kitabı*. Ankara: MEB.
- Çelik, M. & Şendağ, B. (2016). A. Albuz(Ed). *İlköğretim müzik 8 öğrenci çalışma kitabı*. Ankara: MEB.
- MEB, (2016). Albuz, A. (Ed). *Öğretmen Kılavuz Kitabı*. Ankara: MEB.
- Özensel, E. (2014). B. Dilmaç ve H.H. Bircan (Ed). *Değerler ve değerler psikolojisi*, (s. 63-80). Ankara: Pegem Akademi.
- Saraç, A. (2010). Program ve müzik eğitimi. *Güzel sanatlar enstitüsü dergisi*, s. 111-118
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi*, (3. Baskı). Ankara: Evrensel Müzikeyi.
- Yaşar, N. Çelik, M. & Şendağ, B. (2016). M. Akpınar(Ed). *İlköğretim müzik 5 öğrenci çalışma kitabı*. Ankara: MEB.
- Yıldırım, A. (1999). *Nitel araştırma yöntemlerinin temel özellikleri ve eğitim araştırmalarındaki yeri ve önemi*. Eğitim ve Bilim, 23, 7-12.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimler de nitel araştırma yöntemleri*, (6. Baskı). Ankara: seçkin yayıncılık.